

РЕШЕНИЕ

№ 85

гр. гр. Елена, 30.11.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ЕЛЕНА в публично заседание на двадесет и седми септември през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Искра Ст. Вараджакова

при участието на секретаря Йорданка Ст. Йорданова
като разгледа докладваното от Искра Ст. Вараджакова Гражданско дело № 20214130100058 по описа за 2021 година

Предявени са обективно съединени искове с правно основание чл. 422 във вр. с чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232 от ЗЗД, както и по чл. 92 от ЗЗД и чл. 86, ал. 1 от ЗЗД.

Постъпила е искова молба от „М.Б.“ ООД гр. С., представлявано от И.Х.Г., чрез юрисконсулт К.К., против Д. Д. Д. от гр. З.. В същата се твърди, че на 03.04.2018 г. между страните бил сключен Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността с № AG0002042. Ищецът действал в качеството на лизингодател, а ответникът в качеството на лизингополучател. В изпълнение на задълженията си ищецът придобил собствеността върху лек автомобил марка „Peugeot“, модел „807“, идентификационен номер на рама *****, с рег. № ВТ **** КВ и предоставил ползването му на ответника, за което бил съставен Приемо-предавателен протокол от 03.04.2018 г. Ответникът заплатил авансова вноска и първоначални разходи съгласно приложимите Общи условия в размер на 2550.00 лв. Общите условия, които били неразделна част от договора били приети от ответника, който поел задължение за заплащане на месечни вноски, както и да ползва вещта лично по предназначение и с грижата на добър стопанин. Съгласно договора бил уговорен срок от 32 месеца, изтичащ на 01.12.2020 г. съгласно приложения погасителен план – неразделна част от договора за финансов лизинг. Бил фиксиран лихвен процент в размер на 39.60 % и размерът на месечната анюитетна вноска бил 130.23 лв. Ответникът преустановил плащанията по договорения погасителен план, като последното плащане било на 16.04.2019 г. Към 30.05.2019 г. неплатени били следните вноски, а именно от вноската № 8 до вноската № 13, като вноската № 8 била частично неплатена и била с падеж 01.12.2018 г., а вноската № 13 била с падеж 01.05.2019 г. С оглед допуснатото неизпълнение на договорните задължения ответникът иззел лизинговия актив

на 30.05.2019 г. и съставил нарочен приемо-предавателен протокол. Отделно било изпратено нарочно изявление до ответника за разваляне, връчено чрез ЧСИ по реда на чл. 18 от ЗЧСИ, получено на 11.10.2019 г. чрез пълнолетно лице на адреса. Ответникът продължил да ползва лизинговия актив до 30.05.2019 г., на която дата последният бил върнат на собственика – ищеца по делото.

Ищецът счита, че на осн. чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 8.1 от приложимите към договора Общи условия за периода, през който лизинговият актив бил ползван от ответника, последният дължал заплащането на договорените месечни вноски по погасителен план от вноса № 8 до вноса № 13, включително и част от вноса № 14 в общ размер 807.82 лв., в това число главница в размер на 419.68 лв. и възнаградителна лихва в размер на 388.14 лв. На осн. чл. 15.1 от приложимите Общи условия предвид допуснатата забава в плащанията от вноса № 8 до вноса № 13 била начислена неустойка в размер на 26.55 лв. към 30.05.2019 г. На основание чл. 15.5 от приложимите към договора Общи условия ответникът дължал на ищеца неустойка за прекратяване на договора по негова вина в трикратен размер на договорената месечна вноска или общо 390.69 лв., дължима еднократно към датата на прекратяване на договора и формирана като сбор от три месечни вноски, всяка една от тях в размер на 130.23 лв. На основание чл. 8.6 във вр. с чл. 8.7.4 от Общите условия ответникът следвало да възстанови на ищеца направените разходи за заплащане на данъци, дължими на основание чл. 52 – чл. 61 от Закона за местните данъци и такси, а именно: за 2018 г. в размер на 92.43 лв. и за 2019 г. в размер на 103.40 лв. Данъците били заплатени по сметка на Столична община – район И. по седалището на данъчнозадълженото лице. На основание чл. 8.6 във вр. с чл. 8.7.5 от Общите условия ответникът следвало да възстанови на ищеца направените разходи за заплащане на застрахователна премия по задължителна застраховка „Гражданска отговорност на автомобилистите“ по полица BG/03119002137226 на „Б.“ АД първа вноска. Премията била заплатена от ищеца на основание чл. 483 от Кодекса за застраховането по сметка на застрахователния брокер – „Б.И.“ ООД.

Ищецът подал заявление за издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 от ГПК против ответника. Образувано било ЧГД № 333/2020 г. по описа на Районен съд – Елена. На осн. чл. 415, ал. 1, т. 2 от ГПК същият получил съобщение, че може да предяви иск срещу него за установяване на вземането си.

С оглед на изложеното ищецът счита, че посочените по-горе суми са дължими, ведно със законната лихва за забава, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК, поради което моли съда да постанови решение, с което да приеме за установено по отношение на ответника Д. Д. Д., че му дължи следните суми:

1. сумата 419.68 лв., представляваща незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2019 г. до 30.05.2019 г.;
2. сумата 388.14 лв., представляваща незаплатена лихва по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;
3. сумата 26.55 лв., представляваща неустойка за забавени плащания за периода

от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;

4. сумата 195.83 лв., представляваща разходи за заплатени данъчни задължения;

5. сумата 298.79 лв., представляваща разходи за платени застрахователни премии,

ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда.

Претендира направените разноси по делото, както и тези, направени в заповедното производство.

С допълнителна молба ищецът е уточнил първоначалната такава, както следва: Претендира неустойка за прекратяване на договора по вина на ответника в размер на 390.69 лв., както и неустойка за забавено плащане в размер на 26.55 лв. Уточнява петитума на исковата молба, както следва:

1. сумата 419.68 лв., представляваща незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2019 г. до 30.05.2019 г.;

2. сумата 388.14 лв., представляваща незаплатена лихва по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;

3. сумата 26.55 лв., представляваща неустойка за забавени плащания за периода от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;

4. сумата 390.69 лв., представляваща неустойка за прекратяване по вина на лизингополучателя;

5. сумата 195.83 лв., представляваща разходи за заплатени данъчни задължения;

6. сумата 298.79 лв., представляваща разходи за платени застрахователни премии,

ведно със законната лихва, считано от датата на подаване на заявлението по чл. 410 от ГПК в съда.

Във визирания едномесечен срок е постъпил отговор на исковата молба от страна на ответника Д. Д. Д., чрез назначения особен представител адв. В. Д.. В същия се взема следното становище: Предявеният иск е допустим, но изцяло неоснователен. Особеният представител на ответника счита, че претендираната неустойка на осн. чл. 15.5 от Общите условия за прекратяване на договора по вина на лизингополучателя в размер на 390.69 лв. е неравноправна клауза и противоречи на добрите нрави по смисъла на Закона за защита на потребителите. Съгласно Решение № 193/09.05.2016 г. по т. д. № 2659/2014 г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, уговорката за неустойка при предсрочно прекратяване (разваляне) на договор за финансов лизинг от лизингодателя по вина на лизингополучателя, определена в размер на непогасената част от лизинговата цена, е нищожна, поради противоречие с добрите нрави, тъй като излиза извън присъщите функции на неустойката. Лизингодателят по вече развалиния договор получава имуществена облага от насрещната страна в размер, какъвто би получил, ако договорът не беше развален, но без да предоставя ползването на

собствената му вещ, което води до неговото неоснователно обогатяване и нарушава основен принцип, като този за справедливост. Оспорва размера на дължимата главница, както и размера на претендираните лихви и неустойки за забавени плащания. Оспорва изцяло претендираните разходи за данъчни задължения и застрахователни премии с оглед липсата на пълна информация за извършените плащания по отношение на процесния автомобил. Моли съда да отхвърли предявения иск, като неоснователен и недоказан. Претендира направените разноски по делото.

В съдебно заседание ищецът „М.Б.“ ООД гр. С. не се представлява. Същият депозира писмено становище чрез юрисконсулт К.К., от което е видно, че поддържа депозирания искова молба и оспорва отговора на същата.

В съдебно заседание ответникът Д. Д. Д. се представлява от назначения особен представител адв. В. Д., който поддържа депозирания отговор на исквата молба, с който оспорва предявения иск.

С Определение от 27.09.2022 г. по гр. д. № 58/2021 г. по описа на Районен съд – Елена е допуснато уточнение в наименованието на ищеца, а именно: от „М.Б.“ ЕООД на „А.Ф.“ ЕООД.

Съдът, след като обсъди и прецени събраните по делото доказателства и взе предвид становището на страните, прие за установено следното:

Видно от приложеното ЧГД № 333/2020 г. по описа на Районен съд - Елена в полза на ищеца по настоящото дело „М.Б.“ ООД против ответника Д. Д. Д. е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 222/04.11.2020 г. за следните суми: сумата 419.68 лв., представляваща падежирали и непогасени лизингови вноски по главница по Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив № AG0002042/3.04.2018 г. за периода от 1.01.2019 г. до 30.05.2019 г., сумата 388.14 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 26.55 лв., представляваща неустойка за забава на плащане на лизингови вноски за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 390.69 лв., представляваща неустойка за прекратяване на договора по вина на лизингополучателя на осн. чл. 15.5 от приложимите Общи условия, сумата 195.83 лв., представляваща заплатен данък по чл. 52 и сл. от ЗМДТ за 2019 г. на осн. чл. 8.6 от приложимите Общи условия във вр. с чл. 345, ал. 2 от ТЗ, сумата 298.79 лв., представляваща заплатени застрахователни премии на осн. чл. 8.6 от приложимите Общи условия във вр. с чл. 345, ал. 2 от ТЗ, ведно със законната лихва върху главницата 419.68 лв., считано от 28.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, сумата 34.39 лв. – държавна такса и сумата 100.00 лв. - юрисконсултско възнаграждение. Ответникът е получил заповедта за изпълнение при условията на чл. 47, ал. 5 от ГПК. Заявителят по ЧГД № 333/2020 г. на Районен съд - Елена е депозирал искова молба в срока по чл. 415, ал. 1 от ГПК във връзка с чл. 422, ал. 1 от ГПК.

От извършената справка в Търговския регистър от 23.02.2021 г. се установява, че ищецът „М.Б.“ ООД е вписан в Търговския регистър и се представлява от И.Х.Г.. Видно

от извършената справка в Търговския регистър от 26.09.2022 г., ищецът е променил наименованието си от „М.Б.“ на „А.Ф.“, както и че към настоящия момент се представлява от А.Е.А. и от П.М.И..

Видно от Договор за финансов лизинг № AG0002042 със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив от 3.04.2018 г., страните „М.Б.“ ООД и Д. Д. Д. са сключили договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собственост върху лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** за сумата 3000.00 лв., от които главница 2550.00 лв. и първоначална вноски 450.00 лв. Срокът на договора бил 32 месеца, като ответникът следвало да заплати на ищеца главницата и лихвата върху нея на 32 месечни вноски. Лихвеният процент бил фиксиран за целия срок на договора и бил в размер на 39.60 %. Общият разход по кредита бил в размер на 1661.75 лв., от които 1611.75 лв. лихва върху главницата и 50.00 лв. такса ангажимент. Общата дължима сума била в размер на 4211.75 лв., а годишният процент на разходите бил 49.93 %. Освен първоначалната вноски ответникът следвало да заплати и първоначалните разходи при сключване на договора, а именно: 50.00 лв. - такса ангажимент и 120.00 лв. - разходи за регистрация на лизинговия актив в КАТ, както и да сключи за своя сметка в полза на ищеца застраховка „Гражданска отговорност“. Към договора бил изготвен и погасителен план за лизинговите вноски. С Приемо-предавателен протокол от 3.04.2018 г. ищецът предал на ответника лизинговия актив. С Пълномощно за застраховане и съгласие за условията за застраховане на лизинговия актив ищецът упълномощил ответника, който е декларирал изричното си съгласие, лизинговият актив – предмет на договора да бъде застрахован със застраховка „Гражданска отговорност“. Към пълномощното е приложена декларация на лизингополучателя от 3.04.2018 г. По делото са представени Общи условия към договори за финансов лизинг, сключвани от „М.Б.“ ЕООД с физически лица – потребители. Ответникът е подписал при сключване на договора Приложение № 1 – декларация за съгласие за обработване на лични данни, декларация-съгласие в съответствие с чл. 4, ал. 1, т. 2 от ЗЗЛД и § 1, т. 13 от ДР на ЗЗЛД. На същия е предоставен Стандартен европейски формуляр за предоставяне на информация за потребителски кредити, както и Погасителен план – Приложение № 1 и Тарифа към Общите условия, приложими към договори за финансов лизинг, сключвани от „М.Б.“ ЕООД. С Пълномощно за управление на МПС ищецът е упълномощил ответника, в качеството му на лизингополучател да управлява на територията на Република България, Европейския съюз и Република Сърбия следното МПС - лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама *****.

Видно от Покана-уведомление за прекратяване на Договор за финансов лизинг AG0002042 ответникът е уведомен от ищеца, че поради неизпълнение на задължението си за заплащане на дължимите суми по сключения договор, последният ще бъде прекратен, считано от датата на поканата. Освен това, същият следвало да върне лизинговия актив в срок от два работни дни от получаване на поканата-уведомление, както и че дължи сумата

1871.71 лв., представляваща дължими лизингови вноски, неустойки за забава по чл. 15.1 от Общите условия, неустойка за прекратяване на договора по чл. 15.5 от Общите условия, както и други непогасени разходи. С възлагателно писмо с вх. № 6206/10.10.2019 г. е възложено на ЧСИ Р.К. с рег. № 731 в КЧСИ и с район на действие ВТОС да връчи на ответника покана-уведомление за прекратяване на Договор за финансов лизинг AG0002042.

От писмо от 10.10.2019 г. на ЧСИ Р.К. с рег. № 731 в КЧСИ и с район на действие ВТОС е видно, че пред ЧСИ Р.К. е представена Покана-уведомление за прекратяване на Договор за финансов лизинг № AG0002042 за удостоверяване на датата на връчването ѝ. От писмо от 11.10.2019 г. на ЧСИ Р.К. с рег. № 731 в КЧСИ и с район на действие ВТОС се установява връчването на посочения документ. Към писмото е представена разписка от 11.10.2019 г., от която е видно, че на посочената дата ответникът чрез своята съпруга е получил изпратените му книжа.

С Приемо-предавателен протокол от 30.05.2019 г. ответникът е предал на представител на ищеца лизинговия актив, а именно: лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** КВ и идентификационен номер на рама *****.

По делото е представена сметка 378239 за начислена застрахователна премия и преводно нареждане за кредитен превод от 13.09.2019 г., от които се констатира, че за лизинговия актив - предмет на договора ищецът е заплатил сумата 298.79 лв., представляваща застрахователна премия. От преводно нареждане за плащане от 13.04.2018 г., преводно нареждане за плащане от 28.06.2019 г. и приложените към тях справки се установява, че ищецът е заплатил дължимите данъчни задължения в размер на сумата 195.83 лв.

По делото е изслушано заключение, изготвено от вещото лице Т. Г. Б. по назначената съдебно-счетоводна експертиза. Същото не е оспорено от страните и е прието от съда. От последното се установява, че ищецът „М.Б.“ ООД е организирал счетоводна информация, която отразява цялостно движението на процесния лизингов договор, отпуснат с Договор за финансов лизинг № AG0002042 със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив от 3.04.2018 г., като създадената счетоводна информация за процесния заем позволява да се извършват последващи проверки и контрол. По процесния договор ответникът е извършил плащания в размер на 1916.46 лв., както следва: сумата 50.00 лв. – такса ангажимент, сумата 120.00 лв. – такса за регистрация в КАТ, сумата 450.00 лв. - първоначална вноска и сумата 1296.46 лв. – 10 бр. вноски по договора. Размерът на незаплатена част от главницата по процесния договор съгласно погасителен план за периода от 01.01.2019 г. до 30.05.2019 г. е общо в размер на 419.68 лв. и включва погасителна вноска № 7 (с частично плащане) в размер на 34.84 лв. и погасителни вноски от № 8 до № 14 (частично) в размер на 384.84 лв. Размерът на договорената и незаплатена част от възнаградителната лихва по процесния договор съгласно приложения погасителен план за периода от 01.01.2019 г. до 30.05.2019 г. е общо в размер на 388.14 лв. и включва погасителни вноски от № 9 до № 13 включително в размер на 332.05 лв. и погасителна вноска № 14 (частично) в размер на 56.09 лв. Размерът на начислената неустойка за забава

по процесния договор съгласно приложения погасителен план за периода от 01.01.2019 г. до 30.05.2019 г. е в размер на 22.96 лв. Размерът на начислената неустойка за прекратяване на договора по вина на ответника е в размер на 390.69 лв. Начислените разноси за данъчни задължения за лизинговия актив - лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** за финансовата 2018 г. са в размер на 92.43 лв. и за финансовата 2019 г. са в размер на 103.40 лв., като са незаплатени в пълен размер и са останали непогасени. Начисления данък МПС за 2019 г. в размер на 43.10 лв. отговаря пропорционално на периода на ползване от 01.01.2019 г. до 30.05.2019 г. Начислените разноси за застрахователни премии на лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** са заплатени от ищеца, но не са му заплатени от страна на ответника в пълен размер, както следва: сумата 284.78 лв. за 2018 г. и сумата 298.79 лв. за 2019 г.

От правна страна:

Предявени са шест кумулативно обективно съединени иски, както следва:

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 1 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 419.68 лв., представляваща незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2019 г. до 30.05.2019 г.;

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 1 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 388.14 лв., представляваща незаплатена лихва по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 92, ал. 1 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 26.55 лв., представляваща неустойка за забавени плащания за периода от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.;

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 92, ал. 1 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 390.69 лв., представляваща неустойка за прекратяване по вина на лизингополучателя;

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 2 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 195.83 лв., представляваща разходи за заплатени данъчни задължения;

Установителен иск с правно основание по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 2 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 298.79 лв., представляваща

разходи за платени застрахователни премии;

По исковете с правна квалификация по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2 от ЗЗД в тежест на ищеца е да установи следните предпоставки: 1. че между страните са налице облигационни правоотношения по валидно сключен договор за финансов лизинг; 2. че е изпълнил задължението си да предаде лизинговата вещ на лизингополучателя, както и 3. настъпила изискуемост на задължението на ответника да заплати уговорените лизингови вноски (главница и лихва). При установяване на горното, в тежест на ответника е да установи погасяване на задължението си.

На първо място, следва да се отбележи, че процесното правоотношение се регулира от разпоредбите на ЗПК, поради качеството на лизингополучателя на потребител по смисъла на § 13, т. 1 от ДР на ЗЗП, така и поради естеството и предмета на договора. Това произтича от спецификите на договора за финансов лизинг, с който се осъществява инвестиционно кредитиране на лизингополучателя. За срока на договора последният ползва паричния ресурс на лизингодателя, като в месечната вноска се включва и част от стойността на вещта - предмет на лизинга. Налице са и условията по чл. 3, ал. 3 от ЗПК, тъй като в договора е предвидена възможност за закупуване на стоката – негов предмет, поради което към договора приложение намират разпоредбите на ЗПК.

Съгласно разпоредбата на чл. 342, ал. 2 от ТЗ, с договора за финансов лизинг лизингодателят се задължава да придобие вещ от трето лице при условия, определени от лизингополучателя, и да му я предостави за ползване срещу възнаграждение. Разпоредбата на чл. 342, ал. 3 от ТЗ предоставя възможност на лизингополучателя да придобие вещта по време на договора или след изтичане на срока му. Предвид посочените правни норми, разпоредбата на чл. 344 от ТЗ, съгласно която лизингодателят има задълженията на наемодател по чл. 230 от ЗЗД, и препращащата норма на чл. 347, ал. 2 от ТЗ, основните задължения на лизингодателя по договора за финансов лизинг са следните: 1. да придобие вещта – предмет на договора за лизинг от трето лице при условия, определени от лизингополучателя; 2. да предаде лизинговия обект за ползване на лизингополучателя и да му предостави свободното ползване в рамките на срока на договора; 3. да прехвърли на лизингополучателя собствеността на лизинговата вещ в уговорения срок. По своята същност финансовият лизинг представлява специфична финансова операция за предоставяне на кредит във веществена форма по избор на лизингополучателя. Задълженията на лизингополучателя са предвидени в разпоредбата на чл. 345 от ТЗ. Същият има задълженията на наемател съгласно чл. 232 и чл. 233, ал. 2 от ЗЗД, а именно: да си служи с вещта за определеното в договора ползване, а при липса на такова – съгласно предназначението ѝ (чл. 232 от ЗЗД), да плаща лизинговата цена и разходите, свързани с ползването на вещта (чл. 232, ал. 2 от ЗЗД), да съобщава незабавно на лизингодателя за повредите и посегателствата, извършени върху наетата вещ (чл. 233, ал. 2 от ЗЗД).

В конкретния случай, поради неизпълнение на основно задължение на лизингополучателя да заплаща редовно лизинговата цена, договорът е развален едностранно

от страна на лизингодателя. С развалянето му за лизингополучателя не отпада задължението за плащане на предхождащите развалянето лизингови вноски, както и не се дължи връщането им, в случай че същите са били платени до този момент. В случая, лизингодателят е упражнил именно потестативното си право да развали договора, поради сбъждане на едно от условията за това съгласно чл. 13.5.i) от Общите условия към договора за лизинг – неплащане, включително забава в плащането на лизинговите вноски. Съгласно чл. 13.6 от Общите условия прекратяването се упражнява с изпращането на писмено уведомление от лизингодателя до лизингополучателя без предизвестие, като договорът се счита прекратен от датата, посочена в известието. От представената по делото покана-уведомление за прекратяване на Договор за финансов лизинг № AG0002042 със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив от 4.10.2019 г. се установява, че на 11.10.2019 г. ответникът е бил уведомен, че във връзка с неизпълнение на негово задължение за плащане на дължими суми и на основание чл. 13.5 от Общите условия, ищецът прекратява сключения между страните договор за финансов лизинг, считано от датата на получаване на уведомлението. Следователно, договорът за лизинг е бил развален на 11.10.2019 г. От изслушаното и неоспорено заключение на вещото лице Т. Г. Б. по назначената съдебно-счетоводна експертиза се установява, че действително е налице неизпълнение на задължението по договора за заплащане на вноските по погасителен план. Същото обстойно е описало в заключението си какво е основанието и размера на дължимите суми.

От приложените писмени доказателства се установява, че между страните е налице облигационно правоотношение по валидно сключен договор за финансов лизинг, като лизингодателят е изпълнил задължението си да предаде лизинговата вещь на лизингополучателя, като се установяват и възникнали задължения на лизингополучателя (ответника) по договора за лизинг. По делото няма направени твърдения и ангажирани доказателства от страна на ответника, носещ доказателствената тежест, за заплащане на претендираните, като непогасени лизингови вноски. От заключението по назначената съдебно-счетоводната експертиза се установява, че непогасеният остатък от главницата е в размер на сумата 419.68 лв. за периода от 01.12.2019 г. до 30.05.2019 г.

Съобразно заключението по назначената съдебно-счетоводната експертиза, размерът на непогасената възнаградителна лихва по договора е в размер на сумата 388.14 лв. за периода от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.

Размерът на възнаградителната лихва е точно и ясно посочен в договора за финансов лизинг и приложимите Общи условия на лизингодателя. Същият не е променян, докато договорът е бил действащ. Възнаградителната лихва представлява компонент от ГПР, уговорена е във фиксиран размер от 39.60 % в договора за лизинг. Очевидно е от погасителния план, че същата представлява съществен елемент от погасителната вноска. Съгласно чл. 9 от договора за лизинг ГПР съставлява 49.93 %, като се формира от договорната лихва и такса ангажимент. Съгласно разпоредбата на чл. 19, ал. 4 от ЗПК, ГПР не може да бъде по-висок от пет пъти размера на законната лихва по просрочени

задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България.

Договорната лихва е възнаграждението (печалбата) на кредитодателя за това, че е предоставил определена сума в заем. За да защити потребителя и за да се избегне неоснователното обогатяване на финансови институции, предоставящи потребителски кредити чрез определяне на висок лихвен процент, законодателят е предвидил същият да е компонента, която се включва при формирането на ГПР и съответно е определил максимален размер на последния. В тази връзка, преценката за противоречие със закона следва да се прави на плоскостта дали сборът на договорната лихва, ведно с другите разходи, не надвишава фиксирания от законодателя максимален размер на ГПР.

Процесният договор за лизинг е сключен след изменението на чл. 19 от ЗПК (обн. ДВ, бр. 35 от 2014 г., в сила от 23.07.2014 г.), поради което по отношение на същия е приложимо изискването ал. 4 на същата разпоредба ГПР да не надвишава пет пъти размера на законната лихва по просрочени задължения в левове и във валута, определена с постановление на Министерския съвет на Република България. Към датата на сключване на договора, размерът на законната лихва е 10 %, при основен лихвен процент, определен от БНБ 0 % плюс десет пункта отгоре. В случая, определеният в договора размер на ГПР от 49.93 % не надвишава пет пъти размера на законната лихва, а договореният лихвен процент е 39.60 %, Следователно, посочената клауза не е нищожна поради противоречие със закона – чл. 19, ал. 5 от ЗПК.

Не може да се приеме, че клаузата е нищожна и поради противоречие с добрите нрави. Както бе посочено, законодателят е предвидил ГЛП да е компонент от ГПР и съответно е определил максимален размер на последния, именно за да защити потребителя и да се избегне неоснователното обогатяване на финансовите институции. В тази връзка, след като сборът на договорната лихва и другите разходи не надвишава фиксирания от законодателя максимален размер на ГПР, то с определянето на лихвен процент от 39.60 % кредиторът не е целял да се обогати неоснователно за сметка на кредитополучателя.

По същите мотиви се налага изводът, че не е налице и някоя от хипотезите на чл. 143, ал. 1, т. 1-19 от ЗЗП, тъй като клаузите не създават възможност за облагодетелстване на кредитора за сметка на длъжника, което да го постави в неравностойно имуществено положение.

С оглед на изложеното съдът намира, че следва да се приеме за установено по отношение на ответника, че същият дължи на ищеца сумата 419.68 лв., представляваща незаплатена главница по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2019 г. до 30.05.2019 г., ведно със законната лихва върху главницата 419.68 лв., считано от 28.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, както и сумата 388.14 лв., представляваща незаплатена лихва по лизингови вноски, включена в анюитетните вноски с падеж от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г.

По исковете с правна квалификация по чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 92, ал. 1 от

ЗЗД в тежест на ищеца е да установи следните предпоставки: 1. че между страните са налице облигационни правоотношения по валидно сключен договор за финансов лизинг; 2. наличие на неустоечни съглашения за ангажиране отговорността на ответника при забава на плащанията, съответно при прекратяване на процесния договор по негова вина; 3. настъпване на предпоставките за ангажиране отговорността на ответника, както и 4. конкретния размер на неустоечното вземане. При установяване на горното, в тежест на ответника е да установи погасяване на задължението си.

По отношение на претендираната неустойка за забавени плащания на лизингови вноски, дължима за период от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г. в размер на сумата 26.55 лв.:

Съгласно чл. 15.1 от Общите условия при забава на плащане на парично задължение от страна на лизингополучателя, лизингодателят има право на неустойка в размер на законната лихва върху неизплатената в срок сума за целия период на забава. Касае се за предварително уговорен размер на обезщетението при неизпълнение на задължението по смисъла на чл. 92 от ЗЗД. Тъй като задължението на лизингополучателя за заплащане на възнаграждение е парично и неговото неизпълнение има винаги характер на забавено изпълнение, уговорената неустойка следва да бъде квалифицирана, като такава за забавено изпълнение на парично задължение.

Както беше посочено по-горе, ответникът не е изпълнил точно във времево отношение договорното си задължение за заплащане на възнаграждение на лизингодателя. Доколкото по делото не бяха ангажирани доказателства за обстоятелства, изключващи отговорността на ответника, съдът приема, че неизпълнението на задължението му по договора е виновно.

Според заключението на вещото лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза размерът на начислената неустойка за забава по договора за финансов лизинг съгласно приложимия погасителен план и чл. 15.1 от Общите условия към договора за периода от 01.12.2018 г. до 30.05.2019 г. е в размер на сумата 26.55 лв. Следователно, искът следва да бъде уважен в пълния му предявен размер.

По отношение на претендираната неустойка за предсрочно прекратяване на договора за финансов лизинг в размер на 390.69 лв.:

Договорът е прекратен поради наличие на неизпълнение на задължението за плащане на лизингови вноски съгласно чл. 13.5 от Общите условия. Съгласно чл. 15.5 от Общите условия, при прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, последният дължи неустойка в размер на три лизингови вноски – същата се изчислява въз основа на последните три лизингови вноски с настъпил падеж преди прекратяването на договора. В случая, прекратяването на договора е настъпило, считано 11.10.2019 г. Според заключението на вещото лице по назначената съдебно-счетоводна експертиза размерът на начислената неустойка съгласно чл. 15.5 от ОУ към договора представлява сума в размер на 390.69 лв. Следователно, искът следва да бъде уважен в пълния му предявен размер.

По възражението за нищожност на клаузата на чл. 15.5 от Общите условия,

предвиждаща неустойка за прекратяване на договора, като неравноправна, съдът намира същото за неоснователно. В отговора ответникът визира противоречие с добрите нрави по смисъла на ЗЗП. Съгласно цитираната разпоредба от ЗЗП, неравноправна е клауза, която задължава потребителя при неизпълнение на негови задължения да заплати необосновано високо обезщетение или неустойка, като съгласно чл. 145 от ЗЗП неравноправността се преценява към момента на сключване на договора при вземане предвид видът на стоката или услугата – предмет на договора, всички обстоятелства, свързани с неговото сключване, както и всички останали клаузи на договора или друг договор, от който той зависи, а според чл. 146 от ЗЗП, неравноправните клаузи в договора са нищожни, освен ако са уговорени индивидуално. Определената изцяло от търговеца методика на изчисляване на неустойки в размер, многократно завишен спрямо обезщетението, дължимо за евентуално предвидими от забавата вреди, е в разрез с принципа на добросъвестност и води до наличие на клаузи, създаващи значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя на услуга, като потребителят е задължен да заплати необосновано висока неустойка. Съдът следва да отговори дали е налице такова несъответствие в уговорената неустойка при предсрочно прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, при това дали същото е обусловено от положението на потребител на страна в правоотношението. Съгласно Общите условия неустойката е оразмерена с три лизингови вноски с настъпил падеж преди прекратяването.

В случая е налице разваляне на договора по вина на ответника, който не оспорва, че е било налице неизпълнение на лизингови вноски, което представлява и основанието за разваляне. Налице е уговорка в Общите условия на лизингодателя за заплащане на неустойка, поради разваляне на договора в чл. 15.5, поради което съдът я квалифицира като компенсаторна неустойка (вместо оставащото изпълнение). Налице са материалните предпоставки за присъждане на неустойка в размер на три лизингови падежирали вноски – разваляне на договора и изрична договорна клауза, която предвижда обезщетение на лизингодателя на това основание.

Съдът дължи произнасяне по възражението за нищожност на неустойката като неравноправна, нарушаваща добрите нрави, на основание чл. 143, т. 5 от ЗЗП във вр. с чл. 26, ал. 1 от ЗЗД. Налице е изрично възражение на ответника, а от друга страна, както съгласно чл. 7, ал. 3 ГПК, така и въз основа на Тълкувателно решение № 1/2010 г., т. 3 на ОСТК на ВКС, съдът дължи служебно преценка относно недействителността на неустоечната клауза поради несъответствието ѝ с добрите нрави, т. е. при надхвърляне на присъщите и функции.

Установената в нормата на чл. 9 от ЗЗД свобода на договаряне и отсъствието на императивни законови правила, регулиращи начините на определяне на неустойката и нейните граници, както и въведения в гражданските и търговски правоотношения принцип за справедливост, позволява да се приеме, както изрично е посочено и в практиката на ВКС, че съответствието на уговорена неустойка с установените в обществото предели на нравствена допустимост се преценява във всеки конкретен случай към датата на сключване на договора.

Разпоредбата на чл. 26, пр. 3 от ЗЗД намира приложение и при търговските сделки. В цитираната норма не е дефинирано понятието „добри нрави“, но тъй като законодателят е придал правно значение на нарушаването им, приравнявайки го по последици с нарушение на закона, вложеният в това понятие смисъл следва да се тълкува. Касае се за правила и норми, които бранят принципи, права и ценности, общи за всички правни субекти, и тяхното зачитане е в интерес на обществените отношения като цяло, не само на някоя от договарящите страни. Такива са принципите на справедливост, на добросъвестност в гражданските и търговските правоотношения, както и на предотвратяване несправедливо облагодетелстване, намерили израз в отделни правни норми. В тази връзка въпросът за накърняване на добрите нрави по отношение на уговорена неустойка следва да бъде решен чрез комплексна преценка не само на съдържанието на договорната клауза, но при отчитане на други фактори. Съгласно задължителната практика на ВКС, обективирана в Тълкувателно решение № 1 от 15.06.2010 г. по тълк. дело № 1/2009 г. на ВКС, ОСТК, т. 3, преценката за нищожност на клауза за неустойка в търговските договори (договорът за лизинг е абсолютна търговска сделка съгласно чл. 1, т. 15 от ТЗ), поради накърняване на добрите нрави се извършва въз основа на различни критерии, например: естеството на задълженията на парични или на непарични и размерът на задълженията, изпълнението на които се обезпечава с неустойка; дали изпълнението на задължението е обезпечено с други правни способности – поръчителство, залог, ипотека и др.; вид на уговорената неустойка (компенсаторна или мораторна) и вида на неизпълнение на задължението – съществено или за незначителна негова част; съотношението между размера на уговорената неустойка и очакваните от неизпълнение на задължението вреди и др. В случая размерът е ограничен до три лизингови вноски с настъпил падеж. Съдът не би могъл да оразмери вредата за кредитора – лизингодател с друго освен с плащането, което би получил от лизингополучателя до края на срока на договора, включително и при евентуално придобиване на лизинговата вещ. Договорът е развален още в началото на действието му през м. октомври 2019 г. Същевременно, вещта е върната на лизингодателя, който свободно може да я отдаде отново за ползване на трето лице (или продаде на трето лице), като извлече полза от това.

Съдът съобразява съществуваща константна съдебна практика по реда на чл. 290 от ГПК, обективирана в Решение № 193/9.05.2016 г. по т. д. № 2659/2014 г. по описа на ВКС, ТК, I ТО, съгласно която уговорката за неустойка при предсрочно прекратяване (разваляне) на договор за финансов лизинг от лизингодателя по вина на лизингополучателя, определена в размер на непогасената част от лизинговата цена, е нищожна, поради противоречие с добрите нрави, тъй като излиза извън присъщите функции на неустойката. Това е така, защото лизингодателят по вече развалиния договор получава имуществена облага от насрещната страна, в размер, какъвто би получил, ако договорът не беше развален, но без да предоставя ползването на собствената му вещ, което води до неговото неоснователно обогатяване и нарушава принципа за справедливост. В случая обаче, договорната отговорност на лизингополучателя е ограничена до трикратния размер на лизинговата вноска. Неустойката обезпечава изпълнението, но в случая се проявява нейната

обезщетителна и санкционна функция, която страните са ограничили до трикратния размер на вноската. Същата има за предназначение да обезщети лизингодателя за вредите от предсрочното прекратяване на договора по вина на лизингополучателя. Съдът намира, че уговорката не разкрива белези на неравноправна клауза по смисъла на чл. 143, т. 5, във вр. с чл. 146 от ЗЗП, не е налице и нарушаване добрите нрави, в съгласие с договорната свобода, поради което възражението е неоснователно. Размерът е съобразен с изричната воля на страните и ограничен до трикратната погасителна вноска по договора.

По иска с правна квалификация чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 2 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 195.83 лв., представляваща разходи за заплатени данъчни задължения, в тежест на ищеца е да докаже основанието и размера на претенцията си. В конкретния случай, съгласно чл. 8.6 от Общите условия, лизингополучателят се задължава да заплаща всички данъци, такси, мита, нотариални такси и други разноски във връзка с използването на лизинговия актив. Видно от представените преводно нареждане за плащане от 13.04.2018 г. и преводно нареждане за плащане от 28.06.2019 г., ищецът е заплатил дължимите данъци за лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** за 2018 г. и за 2019 г., които са общо в размер на 195.43 лв. Последното се установява и от заключението на вещото лице Т. Г. Б. по назначената съдебно-счетоводна експертиза.

По иска с правна квалификация чл. 422 от ГПК във вр. с чл. 79, ал. 1 от ЗЗД във вр. с чл. 345 от ТЗ във вр. с чл. 232, ал. 2, пр. 2 от ЗЗД за признаване за установено, че ответникът Д. Д. Д. дължи на „М.Б.“ ООД сумата 298.79 лв., представляваща разходи за платени застрахователни премии, в тежест на ищеца е да установи следните предпоставки: 1. да е съществувало действително правоотношение по договор за застраховка по отношение на лизингования автомобил; 2. лизингополучателят да е длъжен да заплати уговорените застрахователни премии по договор за застраховане и 3. ищецът да е заплатил дължимите застрахователни премии.

По делото се установи наличието на действително правоотношение по договор за застраховка по отношение на лизингования автомобил, като видно от представената сметка 378239 за начислена застрахователна премия на основание, издадени с посредничество на „Б.И.“ ООД, застрахователни полици за лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** , е сключена застраховка „Гражданска отговорност“ със застрахователно дружество Застрахователно дружество „Б.“, обективизирана в застрахователна полица № BG/03/11/9002137226, като на „Б.И.“ ООД е заплатена от ищеца сума в размер на 298.79 лв., видно от представеното преводно нареждане за кредитен превод от 13.09.2019 г. Ищецът е заплатил дължимата застрахователна премия, което обстоятелство се установява и от заключението по назначената съдебно-счетоводна експертиза, според което застрахователната премия по полица за задължителна застраховка „Гражданска отговорност“ за лек автомобил „Peugeot 807“ с рег. ВТ **** KB и идентификационен номер на рама ***** – сума в

размер на 298.79 лв. е заплатена на застрахователното дружество от лизингодателя на 13.09.2019 г.

Съгласно чл. 8.6 от Общите условия, за сметка на лизингополучателя са застрахователните премии за застраховане на лизинговия актив, като лизингополучателят се задължава да възстанови на лизингодателя в срок от 5 работни дни от издаване на счетоводен документ от страна на последния разноските, направени от лизингодателя във връзка със застраховането и дозастраховането на лизинговия актив. Съгласно чл. 10.1 от Общите условия, лизингополучателят е длъжен да сключи и поддържа застраховка „Гражданска отговорност“ за лизинговия актив за целия срок на лизинга. Според чл. 10.4 от Общите условия, плащането на застрахователни премии е за сметка на лизингополучателя, а съгласно чл. 10.6 от Общите условия в случай, че лизингополучателят не изпълни задълженията си за сключване на застраховка или за заплащане на вноски за застрахователна премия, както и когато това е уговорено между страните, лизингодателят може да сключи застраховка и/или да плати дължимата вноска за застрахователната премия от свое име и за сметка на лизингополучателя. Следователно, установи се и че е налице задължение за лизингополучателя да заплати уговорените застрахователни премии по договор за застраховане на лизинговата вещ. Според заключението по назначената съдебно-счетоводна експертиза лизингополучателят не е изпълнил задължението си да погаси изплатената от лизингодателя сума в размер на 298.79 лв.

По изложените съображения съдът намира, че предявените иски следва да бъдат уважени, като се приеме за установено по отношение на ответника, че същият дължи на ищеца сумата 419.68 лв., представляваща падежирали и непогасени лизингови вноски по главница по Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив № AG0002042/3.04.2018 г. за периода от 1.01.2019 г. до 30.05.2019 г., сумата 388.14 лв., представляваща възнаградителна лихва за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 26.55 лв., представляваща неустойка за забава на плащане на лизингови вноски за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 390.69 лв., представляваща неустойка за прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, сумата 195.83 лв., представляваща заплатен данък по чл. 52 и сл. от ЗМДТ, сумата 298.79 лв., представляваща заплатени застрахователни премии, ведно със законната лихва върху главницата 419.68 лв., считано от 28.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, за което е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 222/4.11.2020 г. по ЧГД № 333/2020 г. по описа на Районен съд – Елена.

По разноските:

С оглед изхода от делото и на основание чл. 78, ал. 1 ГПК ответникът следва да бъде осъден да заплати на ищеца направените по делото разноски в размер на 684.39 лв., както и юрисконсултско възнаграждение в размер на 300.00 лв.

Съдът в исковото производство се произнася и по въпроса за разноските в проведеното заповедно производство. Издадената Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 222/4.11.2020 г. по ЧГД № 333/2020 г. по описа на Районен

съд – Елена включва разноски за държавна такса – 34.39 лв. и юрисконсултско възнаграждение в размер на 100.00 лв.

Водим от изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО по отношение на Д. Д. Д. с ЕГН ***** с постоянен адрес и настоящ адрес – гр. З., ул. „С.П.“ № ***, че Д. Д. Д. дължи на „А.Ф.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С. ****, район И., бул. „Д. Г. М. Д.“ № 16-А, представлявано от А.Е.А. и П.М.И., (с предишно наименование „М.Б.“ ООД), сумата 419.68 лв. (четиристотин и деветнадесет лв. 68 ст.), представляваща падежирани и непогасени лизингови вноски по главница по Договор за финансов лизинг със задължително придобиване на собствеността върху лизинговия актив № AG0002042/3.04.2018 г. за периода от 1.01.2019 г. до 30.05.2019 г., сумата 388.14 лв. (триста осемдесет и осем лв. 14 ст.), представляваща възнаградителна лихва за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 26.55 лв. (двадесет и шест лв. 55 ст.), представляваща неустойка за забава на плащане на лизингови вноски за периода от 1.12.2018 г. до 30.05.2019 г., сумата 390.69 лв. (триста и деветдесет лв. 69 ст.), представляваща неустойка за прекратяване на договора по вина на лизингополучателя, сумата 195.83 лв. (сто деветдесет и пет лв. 83 ст.), представляваща заплатен данък по чл. 52 и сл. от ЗМДТ, сумата 298.79 лв. (двеста деветдесет и осем лв. 79 ст.), представляваща заплатени застрахователни премии, ведно със законната лихва върху главницата 419.68 лв., считано от 28.08.2020 г. до окончателното ѝ изплащане, за което е издадена Заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 от ГПК № 222/4.11.2020 г. по ЧГД № 333/2020 г. по описа на Районен съд – Елена.

ОСЪЖДА Д. Д. Д. с ЕГН ***** с постоянен адрес и настоящ адрес – гр. З., ул. „С.П.“ № *** да заплати на „А.Ф.“ ЕООД, ЕИК *****, със седалище и адрес на управление гр. С. ****, район И., бул. „Д. Г. М. Д.“ № 16-А, представлявано от А.Е.А. и П.М.И., (с предишно наименование „М.Б.“ ООД), сумата 134.39 лв. (сто тридесет и четири лв. 39 ст.), представляваща направените разноски в заповедното производство, както и сумата 984.39 лв. (деветстотин осемдесет и четири лв. 39 ст.), представляваща направените разноски в исковото производство.

Решението подлежи на обжалване пред ВТОС в двуседмичен срок от съобщаването му на страните.

Съдия при Районен съд – Елена: _____